

Nr 7.

Ankom till riksdagens kansli den 18 februari 1941 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om dyrtidstillägg till den hos riksdagens kamrar, utskott och kansli tillfälligt anställda personalen.

I motion II: 203 har herr *Eriksson* i Stockholm hemställt, att riksdagen måtte besluta, att dyrtidstillägg med skäligt belopp tillsvidare under innevarande riksdag skall utgå till den hos riksdagens kamrar, utskott och kansli tillfälligt anställda personalen.

Till stöd för det väckta förslaget har motionären anfört följande.

Nuvarande arvoden för den hos riksdagen tillfälligt anställda personalen fastställdes vid början av 1939 års lagtima riksdag. På hemställan av bankoutskottet genomfördes då en förhöjning av arvodena — vilka dessförinnan reglerats år 1934 — med ungefär samma belopp, med vilka befattningshavare i statens tjänst i motsvarande löneställning fått sina avlöningsförmåner förhöjda sedan år 1934. I 1939 års arvodeshöjning ingick bl. a. ett belopp, motsvarande rörligt tillägg efter 3 procent. Sedan dess har emellertid det rörliga tillägget för statstjänstemännen ökats i samband med stegringen av de allmänna levnadskostnaderna sedan år 1939. Det rörliga tillägget skall sålunda under år 1941 utgå efter 15 procent å lönen, vartill kommer ett särskilt kristillägg av 4 procent. Ifrågavarande två tillägg utgå emellertid ej å belopp, varmed avlöningen överstiger 900 kronor i månaden. Riksdagens personal har icke kommit i åtnjutande av någon motsvarande förhöjning i sina arvoden och har alltså icke i vidare mån än genom det i de nuvarande arvodena inarbetade rörliga tillägget av 3 procent erhållit kompensation för den successivt inträdda ökningen i levnadskostnaderna. För att återställa den tidigare rådande relationen mellan lönerna i statstjänst och arvodena till riksdagens personal erfordras fördenskull, att arvodena förhöjas med 16 procent. Det torde vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att nämnda personal under innevarande lagtima riksdag tillerkännes en dylik arvodesförhöjning och alltså kommer i åtnjutande av dyrtidstillägg å utgående arvoden. Sådant tillägg bör emellertid icke utgå å belopp, varmed arvode hos riksdagen överstiger 900 kronor i månaden. Vidare bör i de fall då vederbörande jämte arvode hos riksdagen åtnjuter lön i statstjänst, vara rörligt tillägg och kristillägg uppbäres, dyrtidstillägg icke utgå å större sammanlagda lönebelopp vid riksdagstjänst och statstjänst än å 900 kronor i månaden. Med avlöning i statstjänst torde böra jämsställas ersättning för mistad avlöning i statstjänst, som enligt övergångsbestämmelse till avlöningsreglementet för riksdagens personal utbetalas från riksdagen till vissa av dess tjänstemän, i den mån denna ersättning utgöres av lön, vara rörligt tillägg och kristillägg uppbäres.

Utskottet. I likhet med motionären finner utskottet det motiverat, att den hos riksdagens kamrar, utskott och kansli tillfälligt anställda personalen beredes viss kompensation för den inträdda ökningen av levnadskostnaderna genom beviljande av dyrtidstillägg å arvodena. Vad angår de i motionen ifrågasatta reglerna för ett dylikt tilläggs utgående, ansluta sig desamma till det system, som tidigare tillämpades för dyrtidstillägg å arvoden till riksdagens personal. Detta system medförde emellertid ojämnheter i tillämpningen såtillvida, att tillägget i allmänhet kom att utgå med olika belopp till olika befattningshavare i en och samma löneställning. Detta förhållande sammanhänge i sin tur därmed, att dyrtidstillägget för hos riksdagen anställda statstjänstemän beräknades å sammanlagda avlöningen i riksdagstjänst och statstjänst samt högst å ett visst fastställt belopp i månaden, medan dyrtidstillägget för övriga befattningshavare hos riksdagen utgick å hela arvodet, oavsett inkomst vid sidan av riksdagstjänsten. Då detta dyrtidstillägg år 1934 avvecklades, uttalade bankoutskottet (utlåtande nr 26), att arvodet i en viss befattning borde utgå med ett och samma belopp, vare sig befattningshavaren innehade statstjänst eller ej. Med hänsyn till de sålunda vunna erfarenheterna av det tidigare tillämpade systemet har utskottet funnit sig böra förorda, att dyrtidstillägget nu fastställas att utgå efter enklare och mera enhetliga grunder än tidigare. Härvid har utskottet stannat vid en sådan lösning, att för samtliga befattningshavare tillägget må efter ett procenttal av 15 utgå å ett arvodesbelopp av högst 400 kronor i månaden. Tillägget skulle således för den personal, vars arvoden uppgå till minst 400 kronor i månaden, utgöra 60 kronor för månad och för övrig personal det lägre belopp, som motsvarar 15 procent av arvodet. Den av utskottet sålunda föreslagna lösningen torde innebära en skälig avvägning mellan å ena sidan kostnadssynpunkten — kostnaderna beräknas för riksdag av 5 månaders varaktighet utgöra i runt tal 40 000 kronor — och å andra sidan önskemålet att såvitt möjligt tillgodose befattningshavarnas intressen. Med avseende å den föreslagna maximigränsen 400 kronor vill utskottet framhålla, att flertalet av de befattningar, i vilka arvode utgår med högre belopp än 400 kronor, mer eller mindre torde hava karaktären av bisysslor och att det med hänsyn härtill knappast kan vara motiverat att för dem tillämpa en högre maximigräns än den föreslagna. I fråga om de mest kvalificerade befattningarna hos riksdagen, vilka merendels taga innehavarnas hela eller huvudsakliga tid i anspråk, nämligen befattningarna såsom sekreterare hos kammare och i ständigt utskott samt notarie med sekreterargöromål i dylikt utskott, har det dock synts utskottet skäligt att tillämpa en högre maximigräns för dyrtidstilläggets utgående, nämligen 900 kronor, såvitt angår statstjänsteman dock endast för tid, varunder han med avstående av samtliga med hans statstjänst förenade löneförmaner åtnjuter hel ledighet från densamma på grund av tjänstgöring hos riksdagen.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion II: 203, må besluta, att dyrtidstillägg efter ett procenttal av 15 skall under innevarande riksdag tillsvidare, intill dess annorlunda kan varda av riksdagen bestämt, utgå *dels* å arvodesbelopp av högst 400 kronor i månaden till envar av den hos riksdagens kamrar, utskott och kansli tillfälligt anställda personalen, *dels ock* å arvodesbelopp, överstigande 400 men ej 900 kronor i månaden, till sekreterare hos kammare och i ständigt utskott samt notarie med sekreterargöromål i dylikt utskott, under förbehåll likväl beträffande sist omnämnda dyrtidstillägg, att detsamma såvitt angår statstjänsteman må utgå endast för tid, varunder vederbörande med avstående av samtliga med statstjänsten förenade löneförmåner åtnjuter hel ledighet från denna på grund av tjänstgöring hos riksdagen.

Stockholm den 18 februari 1941.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar Åkerberg, Nordborg, Sandén, Ohlin*, Sundvik, Leander, Andersson i Jäger och Elofsson i Vä*;

från a n d r a kammaren: herrar Paulsen, K. A. Westman, Gustavson i Västerås*, Andersson i Munkaljungby, Hilding, Sundberg, Svedman och Ericsson i Kinna.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.